Voorbereidingsformulier werkvorm 1: Onder de Loep

Totale duur	35 minuten
Locatie	In de eigen organisatie
Docent	Docent uit de eigen organisatie, met kennis van het Inzet- en Beleidskader NL-Alert, het mandaatbesluit en de regionale afspraken over de inzet van NL-Alert. De docent vervult in deze werkvorm vooral de rol van procesbegeleider.
Doelgroep en groepsgrootte	Deze werkvorm is bedoeld voor groepen van 12 tot 20 deelnemers die dezelfde gebruikersrol binnen NL-Alert vervullen (beslisser, opsteller of uitzender).
Werkvorm	De werkvorm is gericht op het kritisch analyseren van een NL-Alert en het bijbehorende proces. Deelnemers werken in kleine groepen aan een scenario waarin bewust fouten, onduidelijkheden of knelpunten zijn ingebouwd. Zij analyseren zowel de inhoud van het NL-Alertbericht als de context en besluitvorming daaromheen en bespreken wat dit kan betekenen voor ontvangers.
Startniveau	Beginners
Leerdoelen	Na afloop van deze werkvorm kunnen de deelnemers: • Kritisch fouten en onduidelijkheden herkennen in de voorbereiding en uitvoering van een NL-Alert, deze koppelen aan mandaatafspraken en instructies, en beargumenteren hoe het proces verbeterd kan worden binnen hun eigen rol en veiligheidsregio.
Voorbereiding door de deelnemer	De inhoud van de meest actuele versie van de NL-Alert e-modules en andere relevante documenten. Dit verschilt per rol. Zie *Hoofdstuk 2 Voorkennis van de deelnemer* van de docentenhandleiding.
Voorbereiding door de docent	De docent is verantwoordelijk voor het voorbereiden en begeleiden van de werkvorm. De volgende onderdelen dienen vooraf te worden voorbereid:

Voorbereidingsformulier werkvorm 1: Onder de Loep

	• **Keuze en voorbereiding van de foutieve voorbeelden** Maak een (fictieve) casus of simulatie van een NL-Alert-inzet met daarin bewust fouten of onvolkomenheden. Gebruik hierbij bijlage 1.1 en 1.2. Denk aan: • Foutieve gebiedsselectie • Onjuiste bronvermelding • Onlogische timing • Onduidelijke of onbegrijpelijke tekst • Verkeerde rolverdeling (bv. wie het besluit heeft genomen) • Mandaat onduidelijk of overschreden • **Verdeling van de deelnemers in groepjes** Zorg dat je vooraf weet hoeveel deelnemers er zijn, zodat je kunt bepalen hoeveel groepjes nodig zijn (idealiter 3–5 personen per groepje). • **Opbouw van de ruimte** Zorg voor voldoende tafels of zitplekken per groep, met materiaal zoals flip-over, whiteboard of papier en voldoende markers of ander schrijfmateriaal. • **Korte presentatie of toelichting** Bereid een korte inleiding voor waarin je het doel, de werkvorm en de planning toelicht. Houd het bondig, want de werkvorm draait om interactie. • **Timer of stopwatch** Plan hoeveel minuten per ronde beschikbaar zijn (bijv. 5–10 minuten per vraag of stelling) en houd actief de tijd bij. • **Eigen kennis paraat hebben** Zorg dat je de inhoud van het Inzet- en Beleidskader NL-Alert, het mandaatbesluit en de bijbehorende NL-Alert afspraken goed kent, zodat je kunt doorvragen of verduidelijken waar nodig.

Voorbereidingsformulier werkvorm 1: Onder de Loep

Duur	Beschrijving	Instructies docent
Inleiding **5 min**	De deelnemers krijgen instructies over de werkvorm.	• Verdeel de deelnemers in kleine groepen van ongeveer 4 personen. • Geef elke groep een flip-over vel of whiteboard en schrijfmateriaal. • Geef uitleg over de aanpak van de werkvorm: ○ Neem in groepjes het scenario door. ○ Signaleer fouten, onduidelijkheden of knelpunten uit dit scenario. ○ Bespreek wat anders of beter had gekund en noteer de belangrijkste bevindingen overzichtelijk op een flip-over of whiteboard. ○ Heb aandacht voor wat fouten met ontvangers kunnen doen. • Deel de scenario's uit per groep. • Geef aan hoeveel tijd de deelnemers hebben.
Analyse in groepjes **15 min**	De deelnemers lezen de scenario's en analyseren het NL-Alert bericht en de beschrijving van het proces in de groepjes. Zij signaleren fouten, onduidelijkheden en knelpunten die relevant zijn en bespreken wat anders of beter had gekund. Zij noteren hun belangrijkste bevindingen op een flip-over of whiteboard.	• Loop langs de groepen, stel verdiepende vragen en observeer op het groepsproces en de inhoud. • Geef een signaal als de afgesproken tijd om is.
Plenaire discussie **10 min**	De resultaten uit de analyse in groepjes worden in een plenaire discussie besproken. De groepjes delen de bevindingen uit de analyse en vullen elkaars antwoorden aan of brengen nuance aan. De docent leidt het gesprek.	• Open het gesprek met een centrale vraag, bijvoorbeeld: ○ Wat viel jullie op bij het analyseren van het scenario? ○ Welke fouten of onduidelijkheden zorgden voor discussie? ○ Hoe kwamen jullie tot een gezamenlijk besluit of actie? • Nodig verschillende groepen uit om in te haken en eigen ervaringen te delen, zonder dat elke groep formeel hoeft te presenteren. • Vraag door, bijvoorbeeld: ○ Wat maakte dat jullie twijfelden? ○ Welke informatie miste je om verder te kunnen?
Afsluiting en Reflectie	Iedere groep bepaalt het belangrijkste inzicht of leerpunt en deelt dit met de groep. De docent geeft een korte	• Nodig elke groep uit om één inzicht of leerpunt te delen dat hen is bijgebleven. Dit kan vanuit hun flip-over of whiteboard.

Voorbereidingsformulier werkvorm 1: Onder de Loep

5 min	afsluitende reflectie en checkt of er nog openstaande vragen zijn.	• Noteer deze punten kort op het bord. • Geef een korte afsluitende reflectie: welke punten kwamen vaak terug? Wat viel op? • Check of er nog openstaande vragen zijn.

1.1 Zelf een scenario maken of aanpassen?

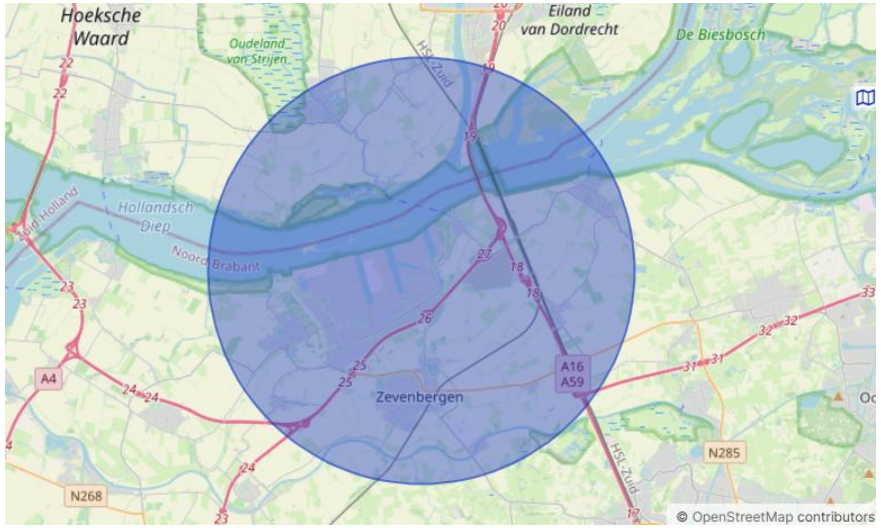
Je kunt zelf een NL-Alert maken of een bestaand voorbeeld bewerken. Houd daarbij rekening met het volgende:

1. **Kies een herkenbare en realistische situatie**
   Gebruik bij voorkeur een scenario dat relevant is voor jouw doelgroep (bijv. brand, industrieterrein, woonwijk, festival, stormschade of gaslekkage). Je kunt ook een bestaand incident als uitgangspunt nemen en daar een element aan veranderen.
2. **Bouw één (of meerdere) fout(en) in**
   Zorg dat er bewust iets niet klopt in het NL-Alert of de context, bijvoorbeeld:
   a. Gebiedsselectie: te ruim, te klein of niet relevant.
   b. Timing: veel te laat of te vroeg verzonden.
   c. Tekst: onbegrijpelijk, niet afgestemd op doelgroep, of foutieve doorverwijzing naar aanvullende informatie.
   d. Componenten: één van de zes componenten ontbreekt of is niet compleet: afzender, datum en tijdstip, risico-omschrijving, locatie, handelingsperspectief en doorverwijzing naar aanvullende informatie.
   e. Procesfout: had degene die het besluit heeft genomen wel mandaat? Heeft de opsteller het juiste uitzendgebied geselecteerd? Heeft de uitzender het conceptbericht gecontroleerd?
3. **Formuleer het NL-Alert bericht zoals in de praktijk**
   Laat deelnemers zelf ontdekken wat er misgaat. Gebruik dus geen rode streep of waarschuwing dat er iets niet klopt.
4. **Zorg voor een korte beschrijving van de casus**
   Geef een paar zinnen context: wat is er gebeurd, waar speelt het, wie is betrokken? Dit helpt deelnemers om de situatie goed in te schatten. Voeg ook een procesbeschrijving toe van de uitzending van het NL-Alert.
5. **Laat ruimte voor interpretatie**
   Een goed scenario is niet zwart-wit. Zorg dat er genoeg aanleiding is voor discussie: ‘wat zou jij hier doen?’ of ‘wat ontbreekt hier volgens jou?’
6. **Maak een voorbeeld NL-Alert in de oefenomgeving**
   Je kunt in de oefenomgeving van NL-Alert een voorbeeld maken om te gebruiken in deze werkvorm voor meer herkenbaarheid. Ook kan je hier het uitzendgebied bij selecteren.

1.2 Voorbeeldscenario's

Te ruime gebiedsselectie bij incident in Moerdijk

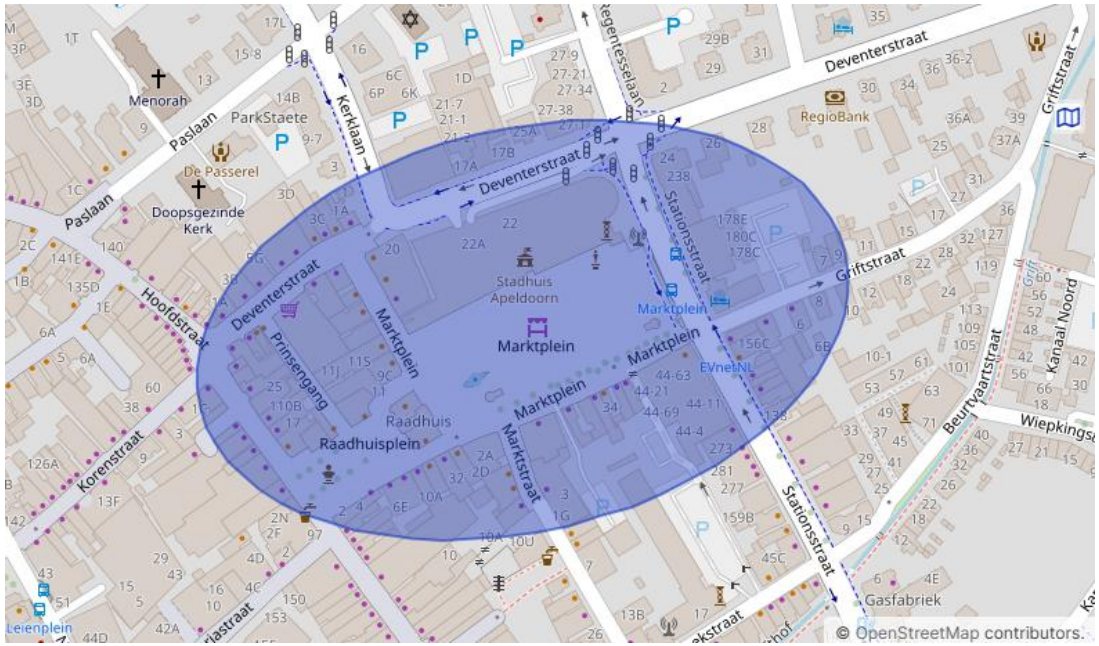
Situatie
Een ketelwagen met gevaarlijke stoffen is gekanteld op een industrieterrein in Moerdijk. Er is rookontwikkeling die richting Strijen trekt en een deel van het industrieterrein is ontruimd. De ROL besluit een NL-Alert in te zetten om omwonenden op te roepen ramen en deuren te sluiten.
Let op: De procesbeschrijving is incompleet en moet worden aangepast en/of aangevuld worden naar planvorming eigen veiligheidsregio.

Voorbeeld NL-Alert
NL-Alert 18-11-2025 08:08: Gevaarlijke stof in de lucht in Moerdijk, Komeetweg. Ga naar binnen. Doe ramen en deuren dicht. Zet de ventilatie uit. Meer informatie: www.brabantalert.nl *** Dutch Public Warning System. Dangerous substance in the air in Moerdijk, Komeetweg. Stay inside. Close doors and windows. Turn off ventilation systems. See also: www.brabantalert.nl

Discussiepunten
De gebiedsselectie komt niet overeen met de doelgroep en de vorm is ook niet kloppend met de rookontwikkeling. In het scenario staat dat de rook richting Strijen trekt. Deze inwoners ontvangen nu geen NL-Alert. Inwoners van omliggende gemeenten als Zevenbergen en bestuurders op snelwegen ontvangen wel het bericht, terwijl zij geen risico lopen. Dit kan leiden tot verwarring. Er is ook sprake van een bovenregionale inzet van NL-Alert, dit komt echter niet terug in de procesbeschrijving.

Onduidelijkheid bij stanklucht in stadscentrum

Situatie
In een druk winkelgebied wordt een doordringende stank waargenomen. De oorzaak is onbekend en de AGS meldt geen gevaarlijke stoffen te meten. Bewoners melden hoofdpijn en misselijkheid. De GAGS dringt aan wel een NL-Alert uit te zenden met een advies voor omwonenden. De communicatieadviseur CoPI besluit een NL-Alert in te zetten.
Let op: De procesbeschrijving is incompleet en moet worden aangepast en/of aangevuld worden naar planvorming eigen veiligheidsregio.

Voorbeeld NL-Alert
NL-Alert 18-11-2025 08:23: Ongevaarlijke stanklucht in binnenstad, Apeldoorn. Vermijd het gebied. Sluit ramen en deuren. Zet ventilatie uit. Meer informatie op www.vrnog.nl/incidenten

Discussiepunten
In het bericht staat dat de stanklucht ongevaarlijk is, maar dat je het gebied wel moet vermijden. Er staat geen advies vanuit de GAGS in het NL-Alert. De locatie nog te onduidelijk, gebruik waar het kan altijd straatnamen. Het uitzendgebied is erg klein en het is onduidelijk of hiermee ook alle bewoners met gezondheidsklachten worden bereikt.

Onduidelijke tekst bij dreiging van dijkdoorbraak

Situatie
Door langdurige neerslag staat een dijk onder druk. De waterschappen overwegen een voorzorgsevacuatie van enkele buitendijkse woningen. In het CoPI wordt besloten om een NL-Alert in te zetten om bewoners te informeren om voorbereidingen te treffen voor een mogelijke evacuatie.
Let op: De procesbeschrijving is incompleet en moet worden aangepast en/of aangevuld worden naar planvorming eigen veiligheidsregio.

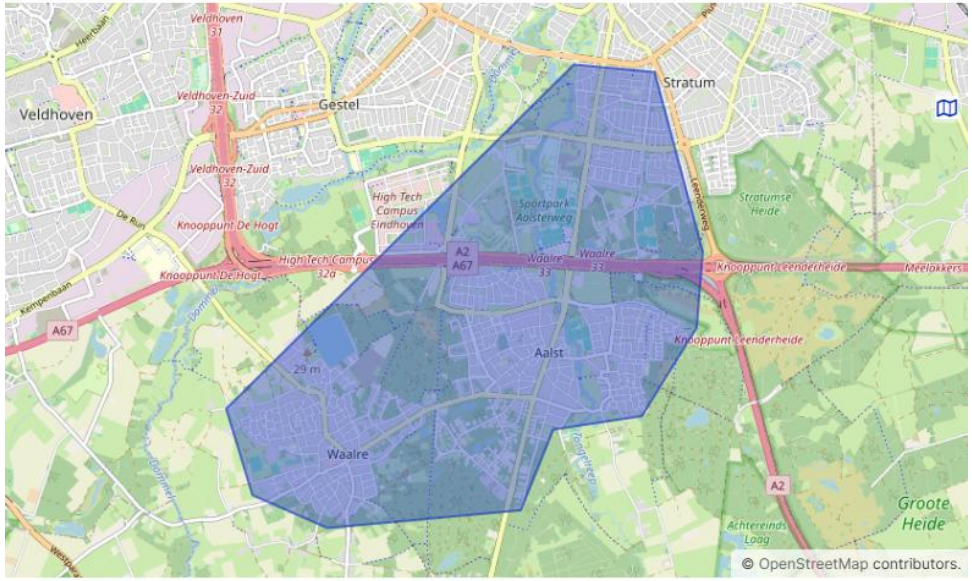
Voorbeeld NL-Alert
NL-Alert 18-11-2025 09:16: Dreigende dijkdoorbraak in Waalbandijk, Ochten. Grondwaterdruk verhoogd, risico op doorbraak niet uit te sluiten. Bereid u voor op een evacuatie. Neem medicijnen en ID papieren mee. Volg instructies van hulpverleners op. Meer informatie op @crisisgm

Discussiepunten
Het NL-Alert bevat technisch jargon en vaag taalgebruik dat helder is voor de gemiddelde burger om de situatie in te schatten. Het is onduidelijk welke beslisgevoegde heeft besloten tot een inzet van NL-Alert.

Onnodige paniek bij drinkwatervervuiling

Situatie
In het drinkwater in de wijk Kortonjo in Eindhoven, Waalre en Aalst is de E. colibacterie gevonden. Brabant Water adviseert om een NL-Alert te versturen. Het advies is om het water drie minuten te koken. Na het koken is het water veilig om te drinken. De communicatieadviseur CoPI besluit dat een NL-Alert nodig is en geeft aan bij de communicatieadviseur crisiscommunicatie welke wijken getroffen zijn.
Let op: De procesbeschrijving is incompleet en moet worden aangepast en/of aangevuld worden naar planvorming eigen veiligheidsregio.

Voorbeeld NL-Alert
NL-Alert 18-11-2025 11:03: Vuil kraanwater in Eindhoven, Waalre en Aalst. Voordat je het kraanwater gebruikt, moet je het koken in een pan. Minstens 3 minuten. Meer informatie: www.brabantalert.nl *** Dutch Public Warning System. Contaminated tap water in Eindhoven, Waalre en Aalst. Before drinking or using tap water, boil it in a pan for 3 minutes. See also: www.brabantalert.nl

Discussiepunten
De tekst van het NL-Alert is generiek geformuleerd en wekt de indruk dat het hele stadsdeel of zelfs de gemeente is getroffen. Burgers uit andere wijken kunnen het NL-Alert mogelijk overnemen. Ook ligt er een snelweg in het uitzendgebied waardoor mogelijk veel bestuurders het NL-Alert krijgen zonder dat het voor hen bedoeld is.